

Kuva: Hanna-Kaisa Hämäläinen

Kasvun ja oppimisen palvelujen käyttösuunnitelma 2026

Kuva: Anni Äikäs

JYVÄSKYLÄ

Sisälllys

Kasvun ja oppimisen palvelut	3
Toimialan kuvaus	3
Käyttösuunnitelma tiliryhmittäin ja määrärahan jakautuminen palvelualueittain	3
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto	5
Määrärahat	5
Toiminnan kuvaus	5
Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden	6
Varhaiskasvatuksen palvelualue	7
Määrärahat	7
Toiminnan kuvaus	7
Toiminnan painopistealueet	8
Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden	8
Perusopetuksen palvelualue	10
Määrärahat	10
Toiminnan kuvaus	10
Toiminnan painopistealueet	11
Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden	12
Nuorisopalvelujen palvelualue	13
Määrärahat	13
Toiminnan kuvaus	13
Toiminnan painopistealueet	14
Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden	15
Avustukset ja sopimukset 2024–2026	16
Ruokapalveluiden palvelualue	17
Määrärahat	17
Toiminnan kuvaus	17
Toiminnan painopistealueet	18
Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden	18
Henkilöstösuunnitelma vuodelle 2026	20
Investointisuunnitelma vuodelle 2026	24

Kasvun ja oppimisen palvelut

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman kokouksessaan 24.11.2025. Kasvun ja oppimisen palvelujen käyttösuunnitelma vuodelle 2026 perustuu valtuuston hyväksymän talousarvion sitovaan toimintakatteeseen ja irtaimen käytömaisuuden investointien yhteissummaan.

Toimialan kuvaus

Sivistyspalveluiden toimiala järjestää kuntalaisille kasvatukseen ja opetukseen sekä harrastamiseen ja hyvinvointiin liittyviä palveluja. Toimialan palvelualueita ovat varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut, nuorisopalvelut, Kylän Kattaus sekä kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut.

Varhaiskasvatus, perusopetus, nuorisopalvelut sekä Kylän Kattauksen ruokapalvelut muodostavat kasvun ja oppimisen edistämisen kokonaisuuden. Kylän Kattaus muuttuu ruokapalveluiden palvelualueeksi ja toimii nettoyksikkönä osana Kasvun ja oppimisen palvelujen määrärahaa. Kulttuuripalvelut ja liikuntapalvelut edistävät yhdessä kaupunkilaisten hyvinvointia.

Sivistyksen toimialalla on kaksi lautakuntaa, sivistyslautakunta ja kulttuuri- ja liikuntalautakunta.

Käyttösuunnitelma tiliryhmittäin ja määrärahan jakautuminen palvelualueittain

Käyttösuunnitelma tiliryhmittäin

	TP	TA/M2	TA	Muutos 2025–2026	
1 000 euroa	2024	2025	2026	euroa	%
Toimintatulot	29 384,6	30 803,1	30 510,4	-292,7	-1,0 %
Myyntitulot	19 639,3	20 710,6	19 821,5	-889,1	-4,3 %
Maksutulot	4 840,8	4 804,1	5 378,1	574,0	11,9 %
Tuet ja avustukset	3 641,5	4 669,4	3 818,8	-850,6	-18,2 %
Muut toimintatulot	1 263,0	619,0	1 492,0	873,0	141,0 %
Toimintamenot	286 746,6	295 262,1	306 094,1	10 832,0	3,7 %
Henkilöstömenot	155 565,0	163 654,2	166 857,4	3 203,1	2,0 %
Palvelujen ostot	61 467,2	61 222,9	69 657,9	8 435,0	13,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 573,5	7 290,0	7 491,2	201,2	2,8 %
Avustukset	6 441,5	6 389,0	5 616,9	-772,2	-12,1 %
Muut toimintamenot	56 699,3	56 706,0	56 470,8	-235,1	-0,4 %
Toimintakate (sitova taso)	-257 362,0	-264 459,0	-275 583,7	-11 124,7	4,2 %

Määrärahan jakautuminen palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Yhteiset palvelut ja hallinto	2 063,9	2 756,0	2 306,0	-450,0	-16,3 %
Varhaiskasvatus	4 507,1	4 016,1	4 360,1	344,0	8,6 %
Perusopetus	4 966,5	6 064,5	6 254,5	190,0	3,1 %
Nuorisopalvelut	1 269,5	1 389,4	1 715,4	326,0	23,5 %
Ruokapalvelut	16 577,6	16 577,1	15 874,4	-702,7	-4,2 %
Toimintatulot yhteensä	29 384,6	30 803,1	30 510,4	-292,7	-1,0 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	8 116,4	8 759,6	8 930,8	171,2	2,0 %
Varhaiskasvatus	108 021,0	112 776,5	115 405,4	2 628,9	2,3 %
Perusopetus	148 154,0	150 353,4	157 500,2	7 146,8	4,8 %
Nuorisopalvelut	7 094,8	7 495,6	8 406,5	910,9	12,2 %
Ruokapalvelut	15 360,4	15 877,1	15 851,3	-25,8	-0,2 %
Toimintamenot yhteensä	286 746,6	295 262,1	306 094,1	10 832,0	3,7 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	-6 052,5	-6 003,6	-6 624,8	-621,2	10,3 %
Varhaiskasvatus	-103 513,9	-108 760,4	-111 045,3	-2 284,9	2,1 %
Perusopetus	-143 187,6	-144 288,9	-151 245,7	-6 956,8	4,8 %
Nuorisopalvelut	-5 825,3	-6 106,2	-6 691,1	-584,9	9,6 %
Ruokapalvelut	1 217,2	700,0	23,1	-676,9	-96,7 %
Toimintakate yhteensä	-257 362,0	-264 459,0	-275 583,7	-11 124,7	4,2 %

Käyttösuunnitelman mukaisten tiliryhmien ja organisaatioyksiköiden väliset euromäärät voivat vielä muuttua, kun käyttösuunnitelman mukaiset tiedot täsmentyvät ja käyttösuunnitelma tallennetaan lopullisille kustannuspaikka- ja kirjanpidon tilijaoille taloussuunnittelujärjestelmään.

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Määrärahat

Talous, 1.000 €	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto	7,3	0,0	0,0	0,0	
Palveluohjaus- ja asiantuntijatiimit, TVT-toiminta	27,1	0,0	0,0	0,0	
Kasvun ja oppimisen hankkeet	1 472,2	2 756,0	1 756,0	-1 000,0	-36,3 %
Konsernihallinnon vyörytykset	557,3	0,0	550,0	550,0	
Toimintatulot	2 063,9	2 756,0	2 306,0	-450,0	-16,3 %
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto	1 999,1	1 983,6	2 185,6	202,0	10,2 %
Palveluohjaus- ja asiantuntijatiimit, TVT-toiminta	3 843,8	3 729,6	4 098,7	369,1	9,9 %
Kasvun ja oppimisen hankkeet	1 778,2	3 046,3	2 096,5	-949,8	-31,2 %
Konsernihallinnon vyörytykset	495,2	0,0	550,0	550,0	
Toimintamenot	8 116,4	8 759,6	8 930,8	171,2	2,0 %
Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto	-1 991,8	-1 983,6	-2 185,6	-202,0	10,2 %
Palveluohjaus- ja asiantuntijatiimit, TVT-toiminta	-3 816,8	-3 729,6	-4 098,7	-369,1	9,9 %
Kasvun ja oppimisen hankkeet	-305,9	-290,3	-340,5	-50,2	17,3 %
Konsernihallinnon vyörytykset	62,1	0,0	0,0	0,0	
Toimintakate	-6 052,5	-6 003,6	-6 624,8	-621,2	10,3 %

Käyttösuunnitelman mukaisten tiliryhmien ja organisaatioyksiköiden väliset euromäärät voivat vielä muuttua, kun käyttösuunnitelman mukaiset tiedot täsmentyvät ja käyttösuunnitelma tallennetaan lopullisille kustannuspaikka- ja kirjanpidon tilijaoille taloussuunnittelujärjestelmään.

Konsernihallinnon laskennallisiin vyörytseriin (tapaturmavakuutusmaksut, vakuutukset ja muut palvelujen ostot) on huomioitu vuoden 2026 talousarviolle nettovaikutuksettomana teknisenä oikaisuna toimintatulojen ja – menojen talousarviovaraukset.

Kasvun ja oppimisen hanketoiminnan toimintatuloja ja – menoja on oikaistu nykyistä toteumata-soa vastaavammalle tasolle teknisenä nettovaikutuksettomana oikaisuna.

Toiminnan kuvaus

Toimialan yhteisiin palveluihin ja hallintoon kuuluvat kasvun ja oppimisen hallinnon yksikkö, sivistyslautakunnan menot, koko määrärahalle yhteiset konsernihallinnon palvelut, toimialan keskitetty talousyksikkö sekä kasvun ja oppimisen palveluohjaus- ja asiantuntijatiimi. Kasvun ja oppimisen palvelujen hankkeita (pl. nuorisopalvelujen hankkeet) seurataan myös yhteisten palvelujen kokonaisuudessa.

Palveluohjauksen perustehtäviin kuuluvat varhaiskasvatustilain mukainen palveluohjaus, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lasten sijoitus- ja palvelupäätökset, yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelien päätökset, perusopetuksen palveluohjaus ja kouluun ilmoittautumisen koordinointi, lakisääteinen yksityisen varhaiskasvatuksen palveluntuottajien hyväksyntä, perehdyttäminen, ohjaus, neuvonta ja valvonta.

Asiantuntijatiimi toimii päiväkotien ja koulujen kasvatus- ja opetustyön sekä hallinnon ja päätöksenteon valmistelun tukena. Tiimin asiantuntijuutta hyödynnetään myös kaupunkitasoisesti yli palvelualueiden. Tiimi vastaa tuen suunnittelusta ja resurssoinnista kasvun ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Tiimin vastuulla on opetussuunnitelmien mukaisen pedagogisen toiminnan kehittäminen ja arviointi, päiväkotikoulujen yhtenäisen toimintakulttuurin ja 5–8-vuotiaiden lasten yhtenäisen opinpolun kehittäminen. Tiimillä on kokonaisvastuu varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hankkeista.

Kasvun ja oppimisen TVT-tiimin henkilöstö siirtyy vuoden 2025 aikana (syksyn talousarviomuutokset) digipalveluihin konsernihallinnon määrärahaan. Jatkossa tiimin tehtävistä vastaa digipalveluissa sivistyksen ICT-tiimi.

Sivistyksen toimialan talousyksikkö toimii koko toimialan talouden ohjauksen, talouden raportoinnin, sisäisen laskentatoimen ja taloussuunnittelun sekä keskitettyjen ostolaskujen ja myyntilaskutuksen tehtävissä. Yksikkö vastaa, koordinoi ja kehittää toimialatasoisia talouden ydinprosesseja yhteistyössä toimialan eri yksiköiden, talouden ohjauksen sekä eri sidosryhmien kanssa.

Kasvun ja oppimisen palveluissa on edistetty yhteistä työtä varhaiskasvatus-, perusopetus- ja nuorisopalveluissa. Tavoitteet ja toimenpiteet on kirjattu Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämisohjelmaan, jonka päivitysprosessi käynnistetään syksyn 2025 aikana.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden

Toimialan yhteisiin palveluihin varataan 0,5 henkilötyövuoden resurssi kaupunkitasoisen maksuliikennesuunnittelijan tehtävään. Tehtävän tarkoituksena on suunnitella, yhdenmukaistaa ja ohjeistaa kaupunkitasoisesti kassatoimintoja, -toimintatapoja ja maksamisen ratkaisuja. Uusi rooli pienentää kassatoimintaan liittyviä riskejä, toteuttaa sisäistä valvontaa sekä osaltaan varmistaa lakien ja säästösten noudattamisen (compliance-rooli).

DigiOne hanke jatkuu ja kehitetyn järjestelmän käyttöönottoprojekti alkaa. DigiOne tulee käyttöön siirtymävaiheen ajaksi Primus-järjestelmän rinnalle.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Määrärahat

Talous, 1.000 €	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Toimintatulot	4 507,1	4 016,1	4 360,1	344,0	8,6 %
Toimintamenot	108 021,0	112 776,5	115 405,4	2 628,9	2,3 %
Toimintakate	-103 513,9	-108 760,4	-111 045,3	-2 284,9	2,1 %

Toiminnot, menot 1.000 €	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Toimintamenot	108 021,0	112 776,5	115 405,4	2 628,9	2,3 %
Oma toiminta	89 980,6	94 197,7	95 887,0	1 689,3	1,8 %
Kotihoidon tuki	4 665,6	5 049,8	4 549,8	-500,0	-9,9 %
Yksityinen varhaiskasvatus	13 374,8	13 529,0	14 968,6	1 439,6	10,6 %
Palvelusetelien osuus	11 804,5	12 211,8	13 651,8	1 440,0	11,8 %
Palvelurahan osuus	46,0	0,0	0,0	0,0	
Yksityiset ostopalvelut	1 519,0	1 317,2	1 316,8	-0,4	0,0 %
Yksityisen hoidon tuki	5,2	0,0	0,0	0,0	

Käyttösuunnitelman mukaisten tiliryhmien ja organisaatioyksiköiden väliset euromäärät voivat vielä muuttua, kun käyttösuunnitelman mukaiset tiedot täsmentyvät ja käyttösuunnitelma tallennetaan lopullisille kustannuspaikka- ja kirjanpidon tilijaoille taloussuunnittelujärjestelmään.

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään 44 kunnallisessa päiväkodissa, 14 päiväkotikoulussa ja 23 yksityisessä päiväkodissa. Esiopetusta järjestetään lisäksi viiden (5) koulun tiloissa. Kunnallisia perhepäivähoitajia on työssä 19 ja yksityisiä 41. Kaksi kunnallista ryhmäperhepäivähoitoryhmää jatkaa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian Priimus-kampuksella. Kuusi (6) kunnallista päiväkotia on avoinna klo 5.00–22.30 ja Tapiolan päiväkodissa järjestetään ympärivuorokautista ja viikonloppuhoitoa. Siilinmaja on varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen ryhmä, jossa on erityistä tukea ja vaativaa hoitoa tarvitsevia lapsia ja oppilaita.

Uusi Lohikosken päiväkotitoiminta on aloittanut toimintansa 1.8.2025. Toiminta Tikkakosken päiväkodissa on päättynyt toukokuussa 2025 ja lisätiloja alueen varhaiskasvatus- ja esiopetusikäisille lapsille on saatu Liinalammin päiväkotikoulusta. Keskustassa toimii Voionmaan väistöpäiväkotitoiminta uuden Keskustan päiväkodin rakennusvaiheen ajan. Lisäksi rakennetaan uutta Kivistön päiväkotitoimintaa, joka otetaan käyttöön elokuussa 2026. Jyskän koulun yhteyteen peruskorjataan tiloja esiopetusikäisille lapsille. Ritoniemen päiväkotiryhmän tiloista on luovuttu. Mäki-Matin ja Yrttisuon perhepuistoissa järjestetään avointa varhaiskasvatusta. Lisäksi Jyväskylän kaupungilla on kumppanuussopimus Tourutuvan avoimen päiväkodin kanssa.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa korotettiin 1.8.2025. Palvelusetelin indeksiko-rotuksen vaikutus vuoden 2026 talousarvioon on noin 1,2 miljoonaa euroa. Uusi varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki on käsitteilyssä eduskunnassa ja tulee voimaan tammikuussa 2026.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuntivälyksiin ja maksuprosentteihin tuli muutos 1.8.2025 alkaen. Perheet valitsevat lapsen palveluntarpeen tuntimäärän kolmesta vaihtoehdoisesta tuntivälyksestä. Vuoden 2026 talousarviossa varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulotavoitetta on nostettu 0,3 miljoonalla eurolla.

Toiminnan painopistealueet

Varhaiskasvatuksessa keskeisenä kehittämisteemana ovat hyvinvoivat ammattilaiset ja työyhteisöt sekä hyvinvoivat lapset. Kehittämisteema on perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yhteinen. Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelmaa jatketaan ja sen sisältöä päivitetään syksyn 2025 aikana. Tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen systemaattinen kehittäminen jatkuu ja kehittämisessä hyödynnetään Kasvun ja oppimisen palveluiden yhteisiä toimintamalleja. Tuen lainsäädännön uudistus astuu voimaan 1.8.2025 ja se koskee tässä vaiheessa esi- ja perusopetusta. Tuen rakenteita, prosesseja ja toimintatapoja kehitetään uuden lainsäädännön mukaisiksi.

Työyhteisöjen tavoitteena on onnistuminen osaavan henkilöstön rekrytoinnissa, työn houkuttelevuudessa ja työsuhteiden jatkuvuudessa. Päiväkodin johtajat ja muu henkilöstö panostavat perehdyttämiseen yhdessä sovittujen suunnitelmien mukaisesti. Rekrytointia kehitetään monikanavaisesti sekä yhteistyötä tehdään oppilaitosten ja työllisyyspalveluiden kanssa.

Uudistettu johtamisjärjestelmä otettiin käyttöön tammikuussa 2025. Johtamisrakenteissa ja esihenkilöalueissa toteutettiin muutoksia, joiden tueksi johtajille järjestetään koulutusta muutoksen edistämiseksi esihenkilöalueella.

Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus- ja viestintäjärjestelmä läpileikkaa varhaiskasvatuksen järjestämisen koko prosessin. Toiminnanohjaus- ja viestintäjärjestelmän uudistaminen -hankkeessa on kartoitettu hankintavaihtoehdot ja seuraavaksi käynnistetään hankintatoimet. Hankinta ja palvelun käyttöönotto on laaja ja monen asiantuntijatahon yhteinen ponnistus, jolla tavoitellaan esimerkiksi kustannussäästöjä, parempaa käytettävyyttä, yhtenäisyyttä ja datan eheyttä, yhden luukun käyttäjähallintaa sekä tietoturvallisuutta ja tietosuojaa. Hanke kohdistuu vuosille 2025–2026.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhtenäistä opintopolkua kehitetään vaihteittain ja se pohjautuu pedagogiseen käsikirjaan. Yhtenäiselle opintopolulle työstetään erilaisia malleja esi- ja alkuopetusryhmien alueellisten sijaintien mukaan. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstö tekee tiivistä yhteistyötä ja toteuttaa yhteisiä suunnitelmia. Uusi toimintakulttuuri näkyy päiväkotikouluissa myös kasvatus- ja opetushenkilöstön yhteiskäytössä.

Varhaiskasvatuksen laadunarviointia toteutetaan monimenetelmäisesti kattaen henkilöstön, lapset ja perheet. Kansallisella laadunarviointijärjestelmällä Valssilla toteutetaan varhaiskasvatuksen laadunarviointiprosesseja, joista saatavan tiedon pohjalta suunnitellaan ja kehitetään toimintaa.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen varhaiskasvatuksen palvelusetelitä koskevan lainsäädännön uudistamisesta ja siirtämisestä opetus- ja kulttuuriministeriöön 1.1.2026 alkaen. Uusi laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä vastaisi pääperiaatteiltaan varhaiskasvatukseen aiemmin sovellettua sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annettua lakia sisältäen tarvittavat varhaiskasvatuksen toimialan täsmennykset. Esityksen mukaan omavastuuosuuden ohella perheeltä ei tulisi periä muita varhaiskasvatuskasvatusmaksuja. Omavastuuosuudella tarkoitetaan palvelutuottajan kokonaishinnan ja palvelusetelin arvon välistä erotusta, joka jää asiakkaan itsensä maksettavaksi. Omavastuuosuuden tulisi olla riittävä kattamaan ne varhaiskasvatuksen perustoiminnasta aiheutuneet kustannukset, joita palveluseteli ei kata. Lainsäädännön uudistus aiheuttaa palvelusetelin arvon korotuspainetta.

Kotihoidontukea käyttävien perheiden määrä on laskenut jo usean vuoden ajan. Tämän vuoksi kotihoidontukeen varattua määrärahaa pienennetään vuoden 2026 talousarviossa 500 000 euroa.

Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen lakiuudistus on tullut voimaan 1.8.2025. Uudistuksen toimeenpano ja jalkautuminen varmistetaan sekä valtakunnallisesti että paikallisesti tiedottamalla henkilöstöä uudistuksen sisällöstä. Tuen uudistamisen prosessissa tehdään yhteistyötä perusopetuksen, opiskeluhuollon ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Jyväskylän esiopetussuunnitelma on päivitetty keväällä 2025 huomioiden tuen uudistuksen keskeiset muutokset.

Henkilöstön sairauspoissaolojen ja lyhytaikaisten sijaisten vähentäminen, vuosilomajärjestelyt ja palvelujen laajuus koulujen loma-aikoina vaativat toiminnan suunnittelua, seuranta ja arviointia esihenkilöalueittain. Lisäksi tarvitaan päiväkodin johtajien välistä yhteistyötä henkilöstöresurssien käytössä.

Vuodelle 2026 kohdennetaan varhaiskasvatuksen palvelualueen henkilöstömenoihin 1,5 miljoonan euron oikaisuerä, jolla oikaistaan talousarviovuoden henkilöstömenoja paremmin toteumaa vastaavalle tasolle. Ero johtuu pääosin henkilöstö- ja taloussuunnitelman pohjatietojen eroista, joita tullaan korjaamaan keväällä 2026 kaupungin talousarvioprosessin uudistamisen yhteydessä.

Perusopetuksen palvelualue

Määrärahat

Talous, 1.000 €	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Perusopetuksen yhteiset	1 746,2	2 386,5	2 536,5	150,0	6,3 %
Perusopetuksen koulut	1 227,8	970,0	1 180,0	210,0	21,6 %
Perusopetuksen koulut	391,0	120,0	130,0	10,0	8,3 %
Koulunkäynninohjaajat	0,4	0,0	0,0	0,0	
Koulusihteerit	0,0	0,0	0,0	0,0	
Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus	836,5	850,0	1 050,0	200,0	23,5 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta	1 992,5	2 708,0	2 538,0	-170,0	-6,3 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta	812,2	1 108,0	1 338,0	230,0	20,8 %
Vertti-toiminta	1 180,2	1 600,0	1 200,0	-400,0	-25,0 %
Toimintatulot	4 966,5	6 064,5	6 254,5	190,0	3,1 %
Perusopetuksen yhteiset	18 078,6	18 238,3	18 754,1	515,7	2,8 %
Perusopetuksen koulut	126 049,0	127 948,8	134 463,5	6 514,7	5,1 %
Perusopetuksen koulut	111 099,4	112 532,4	118 092,7	5 560,3	4,9 %
Koulunkäynninohjaajat	10 007,7	10 846,8	11 297,9	451,0	4,2 %
Koulusihteerit	814,7	815,7	964,2	148,5	18,2 %
Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus	4 127,1	3 753,9	4 108,7	354,8	9,5 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta	4 026,5	4 166,3	4 282,7	116,4	2,8 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta	2 756,4	2 893,2	2 904,1	10,9	0,4 %
Vertti-toiminta	1 270,1	1 273,0	1 378,5	105,5	8,3 %
Toimintamenot	148 154,1	150 353,4	157 500,2	7 146,8	4,8 %
Perusopetuksen yhteiset	-16 332,4	-15 851,8	-16 217,6	-365,7	2,3 %
Perusopetuksen koulut	-124 821,2	-126 978,8	-133 283,5	-6 304,7	5,0 %
Perusopetuksen koulut	-110 708,5	-112 412,4	-117 962,7	-5 550,3	4,9 %
Koulunkäynninohjaajat	-10 007,4	-10 846,8	-11 297,9	-451,0	4,2 %
Koulusihteerit	-814,7	-815,7	-964,2	-148,5	18,2 %
Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus	-3 290,6	-2 903,9	-3 058,7	-154,8	5,3 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta	-2 034,0	-1 458,3	-1 744,7	-286,4	19,6 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta	-1 944,2	-1 785,2	-1 566,1	219,1	-12,3 %
Vertti-toiminta	-89,9	327,0	-178,5	-505,5	-154,6 %
Toimintakate	-143 187,6	-144 288,9	-151 245,7	-6 956,8	4,8 %

Käyttösuunnitelman mukaisten tiliryhmien ja organisaatioyksiköiden väliset euromäärät voivat vielä muuttua, kun käyttösuunnitelman mukaiset tiedot täsmentyvät ja käyttösuunnitelma tallennetaan lopullisille kustannuspaikka- ja kirjanpidon tilijaoille taloussuunnittelujärjestelmään.

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin perusopetuspalveluihin kuuluvat kaikki kaupungin ylläpitämät perusopetusta tarjoavat koulut sekä iltapäivätoiminta. Opetusta järjestetään yhteensä 38 kouluyksikössä.

Vuoden 2025 lopussa kaupungin omissa kouluissa opiskelee arviolta 12 070 peruskouluikäistä lasta ja nuorta. Ennusteiden mukaan vuodesta 2025 oppilasmäärä vähenee vuoteen 2029 vähe-
nee noin 1 100 oppilaalla. Muutokset vaihtelevat kuitenkin eri kaupunginosien välillä. Vuosiluokkien

1–6 oppilasmäärä on ollut laskussa jo neljän vuoden ajan huippulukemien jälkeen, ja sen arvioidaan pienenevän nykyisestä lähes 1 200 lapsella vuoteen 2035 mennessä. Myös yläkouluikäisten määrä on vähenemässä arviolta noin 1 000 oppilaalla vuoteen 2039 mennessä.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilasmäärä on pysynyt korkealla tasolla, vaikka Jyväskylän vastaanottokeskustoimintaa on supistettu. Sen sijaan opiskelu- ja työperäinen maahanmuutto on lisääntynyt merkittävästi.

Jyväskylässä perusopetus järjestetään laadukkaasti, painottaen toimintakulttuurin uudistamista ja monipuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämistä. Opetussuunnitelma pohjautuu seitsemään laaja-alaisen osaamisen alueeseen. Lasten ja nuorten yhtenäistä opintopolkua vahvistetaan tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden kanssa. Yhteisiä tavoitteita kehitetään muun muassa yhteisen kehittämisohjelman ja tuen kehittämissuunnitelman avulla.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen yksikkö vastaa alle 17-vuotiaiden kotoutumiseen liittyvistä asioista kasvun ja oppimisen palveluissa. Yksikkö huolehtii myös esi- ja perusopetuksen valmistavan opetuksen järjestämisestä, eri kielten oppimäärien opetuksesta, yhteisten katsomusaineiden opetuksesta sekä koulujen kansainvälisyyskasvatuksen koordinoinnista.

Toiminnan painopistealueet

Jyväskylän kaupungissa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yhteistä tulevaisuutta rakennetaan kasvun ja oppimisen palvelujen kehittämisohjelman 2023–2025 tavoitteiden ja teemojen pohjalta. Kaupunkistrategian valmistumisen jälkeen vuoden 2025 aikana laaditaan uusi kehittämisohjelma.

Perusopetuksessa painotetaan tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamista. Näiden taitojen järjestelmällinen kehittäminen perustuu yhteisiin toimintamalleihin, kuten Hyvinvoinnin vuosikelloon, Väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaiseen toimintamalliin, Lainvastaiset teot koulussa -malliin sekä Poissaolomalliin.

Kasvun ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelmassa keskeinen tavoite on vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta tukevia toimintakulttuureja. Lähikouluperiaatteen mukaisesti oppimisen ja koulunkäynnin tuki pyritään järjestämään oppilaan omassa lähikoulussa tai sen alueella. Tuen lakiuudistus astui voimaan 1.8.2025, ja opetuksen järjestäjän velvollisuutena on varmistaa uuden lainsäädännön edellyttämät opetusjärjestelyt. Tavoitteet ja toimenpiteet kirjataan koulujen lukuvuosisuunnitelmiin.

Toimintaympäristön muutoksia ennakoidaan kehittämällä ja selkeyttämällä tuen rakenteita, prosesseja ja toimintatapoja kaupunkitasoisesti, alueellisesti ja yksikkökohtaisesti. Yksilöllisempää ja vahvempaa tukea tarjotaan esimerkiksi yhteisopettajuuden, joustavien ryhmittelyjen, pienryhmäopetuksen, konsultoinnin sekä erityisopetusosaamisen vahvistamisen avulla.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyötä tukee yhtenäisen opintopolun vuosikello, joka varmistaa tuen jatkumon nivelvaiheissa ja perusopetuksen jälkeisiin opintoihin siirryttäessä.

Järjestelmä- ja prosessiuudistuksia toteutetaan viiden kaupungin ja Tiera Oy:n yhteisessä DigiOne-hankkeessa. Sen tavoitteena on luoda kansallinen oppimisen palvelualusta ja ekosysteemi, joka korvaa vaihteittain nykyiset Primus-, Kurre- ja Wilma-järjestelmät. DigiOne otetaan käyttöön ensin pilottikouluissa ja käyttöönotto laajenee muihin kouluihin vaihteittain syksystä 2026 alkaen.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen painopisteitä ovat kotoutumisen tukeminen, kielellisesti tuetun opetuksen kehittäminen ja kansainvälisyyskasvatuksen lisääminen. Kotikansainvälisyyttä ja AGENDA2030-toimintaohjelman merkitystä vahvistetaan koulujen arjessa Opetushallituksen myöntämän hankerahoituksen avulla. Kotouttamistyötä kehitetään koko toimialan palvelutarjottimen kokoamisella sekä kotoutumisen käsikirjan laatimisella perusopetukseen ja

varhaiskasvatukseen. Kieli- ja kulttuuriryhmien opetukseen laaditaan vuoden 2025 aikana strategia, jossa asetetaan strategiset tavoitteet ja toimenpiteet kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen ja palveluiden järjestämiseksi ja kehittämiseksi.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden

Perusopetuksen oppilasmäärä on kääntynyt laskuun ja kasvua ei ole ennusteiden mukaan odotettavissa lähivuosina. Syntyvyyden väheneminen on keskeinen tekijä, mutta muuttoliike voi muuttaa tilannetta suuntaan tai toiseen ja sen vaikutuksia on vaikea arvioida täsmällisesti. Valmistavassa opetuksessa olevien ja sieltä yleisopetukseen siirtyvien oppilaiden määrä pysyy edelleen korkeana.

Syntyvyyden kehityksen seuranta on olennainen osa palveluverkon suunnittelua. Kaupunki päivittää vuosittain palveluverkkoselvityksen, jonka avulla voidaan ennakoida muutoksia ja reagoida niihin ajoissa. Oppilaaksiottoa koskevissa ratkaisuissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden paikallisten opetuksen järjestäjien kanssa. Jyväskylän Normaalikoulu toimii jatkossakin lähikouluna kaupungin alueella asuville oppilaille yhdessä kaupungin omien koulujen kanssa. Lähikoulujen määrittelyllä voidaan ohjata ja tasapainottaa oppilasmääriä tehokkaammin kuin ennen. Normaalikoulun oppilasmääriä pyritään lisäämään suunnitelmallisesti laadukkaana opettajankoulutuksen varmistamiseksi. Tämä edellyttää kuitenkin muutoksia kaupungin palveluverkkoon.

Jyskän koulu muuttuu 1.8.2026 alkaen 1–4 vuosiluokkien kouluksi. Vuosiluokkien 5–6 opetus järjestetään Vaajakosken yhtenäiskoulussa. Tammirinteen koulun 1–2 luokkien opetus siirtyy Jyskän kouluun.

Oppilaiden tuen tarve lisääntyy ja monimuotoistuu. Oppimisen tuen rinnalla kasvavat myös oppilashuollolliset tarpeet. Elokuussa 2026 on jo vuoden verran noudatettu tuen lakiuudistusta ja arki käytänteet ovat selkeytyneet.

Kaupungin perusopetuksen kouluissa järjestetään syksystä 2025 alkaen iltapäivätoiminta kaupungin omana toimintana. Tavoitteena on hyödyntää koulunkäynninohjaajaresurssia kustannustehokkaasti. Palveluntuottajien toimintaa jatketaan Normaalikoulussa, Kristillisessä koulussa ja Steiner-koulussa ja Valteri Onervassa. Vertti-toimintaa on järjestetty yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja jatkossa päävastuu toiminnan järjestämisestä siirtyy kaupungille.

Vuoden 2025–2026 kehittämisen painopiste on teemassa *osaavat, hyvinvoivat ammattilaiset ja hyvinvoiva koulu*. Teema on yhteinen varhaiskasvatuksen ja nuorisopalveluiden kanssa, ja sen tavoitteet pohjautuvat Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelmaan, joka linjautuu kaupungin strategiaan tavoitteisiin.

Vuonna 2026 otetaan käyttöön DigiOne-järjestelmä, joka toimii siirtymävaiheessa rinnakkain nykyisen Primus-järjestelmän kanssa.

Perusopetuksen palvelualueen talousarvioesitys pitää sisällään lukiotoiminnan tukea 650 000 euroa.

Sivistyslautakunta ja kulttuuri- ja liikuntalautakunta mahdollistavat vuoden 2026 käyttösuunnitelmissaan vierailun kaupunginteatteriinkin kaikille 1. luokan oppilaille.

Nuorisopalvelujen palvelualue

Määrärahat

Talous, 1.000 €	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Nuorisopalvelujen yhteiset	0,8	0,0	0,0	0,0	
Nuorisopalvelujen hankkeet	557,5	764,4	1 106,9	342,5	44,8 %
Yhteisöllinen nuorisotyö	51,9	0,0	0,0	0,0	
Alueellinen nuorisotyö	22,8	26,0	26,0	0,0	0,0 %
Erityisnuorisotyö	316,9	275,0	302,5	27,5	10,0 %
Työpajatoiminta	319,5	324,0	280,0	-44,0	-13,6 %
Toimintatulot	1 269,5	1 389,4	1 715,4	326,0	23,5 %
Nuorisopalvelujen yhteiset	828,1	870,2	977,8	107,6	12,4 %
Nuorisopalvelujen hankkeet	992,8	1 133,0	1 884,1	751,1	66,3 %
Yhteisöllinen nuorisotyö	840,8	834,8	736,2	-98,6	-11,8 %
Alueellinen nuorisotyö	2 203,6	2 213,5	2 204,2	-9,3	-0,4 %
Erityisnuorisotyö	790,2	860,5	933,4	72,9	8,5 %
Työpajatoiminta	1 439,2	1 583,5	1 670,7	87,2	5,5 %
Toimintamenot	7 094,8	7 495,6	8 406,5	910,9	12,2 %
Nuorisopalvelujen yhteiset	-827,3	-870,2	-977,8	-107,6	12,4 %
Nuorisopalvelujen hankkeet	-435,3	-368,6	-777,2	-408,6	110,8 %
Yhteisöllinen nuorisotyö	-788,9	-834,8	-736,2	98,6	-11,8 %
Alueellinen nuorisotyö	-2 180,8	-2 187,5	-2 178,2	9,3	-0,4 %
Erityisnuorisotyö	-473,3	-585,5	-630,9	-45,4	7,8 %
Työpajatoiminta	-1 119,7	-1 259,5	-1 390,7	-131,2	10,4 %
Toimintakate	-5 825,3	-6 106,160	-6 691,1	-584,9	9,6 %

Käyttösuunnitelman mukaisten tiliryhmien ja organisaatioyksiköiden väliset euromäärät voivat vielä muuttua, kun käyttösuunnitelman mukaiset tiedot täsmentyvät ja käyttösuunnitelma tallennetaan lopullisille kustannuspaikka- ja kirjanpidon tilijaoille taloussuunnittelujärjestelmään.

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin nuorisopalveluiden tehtävä on suunnitella, kehittää ja tuottaa jyvaskyläläisille nuorille ja nuorille aikuisille palveluita, jotka tukevat heidän kasvuaan, osallisuuttaan ja itseenäistymistään. Tavoitteena on parantaa ja tukea nuorten hyvinvointia sekä kasvu- ja elinoloja yhdessä muiden toimijoiden sekä nuorten kanssa. Toiminta kohdentuu nuorisolain (2016) mukaisesti alle 29-vuotiaisiin nuoriin, joita Jyväskylässä on lähes 40 % asukasmäärästä.

Alueellinen nuorisotyö tarjoaa 13–18-vuotiaille nuorille ennaltaehkäisevää, mielekästä, nuorilähdistä ja monipuolisia kokemuksia tarjoavaa vapaa-aikaa turvallisissa ympäristöissä. Työ perustuu kahdeksaan nuorisotilaan, nuorisoverstaaseen sekä liikkuvan nuorisotyön yksikköön. Keskustassa sijaitsee kulttuurisen nuorisotyön keskus Veturitallit, jonka kohderyhmä ovat 13–29-vuotiaat nuoret. Lisäksi alueellinen nuorisotyö organisoii kadulle jalkautuvaa nuorisotyötä, digitaalista nuorisotyötä sekä nuorisopalveluiden loma-ajan toimintaa.

Kohdennetun nuorisotyön keskiössä on tuen tarpeessa olevien nuorten vahvempi yksilöllinen tukeminen, auttaminen ja palveluun ohjaus. Kohdennettua nuorisotyötä ovat etsivä nuorisotyö,

erityisnuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta. Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa 15–28-vuotiaita nuoria, jotka ovat koulutuksen ja työelämän ulkopuolella ja ohjata heidät tarvittavien palveluiden piiriin. Erityisnuorisotyö vastaa Nuorten kohtaamispaikka Bostarin toiminnasta ja keskustan alueelle jalkautumisesta sekä osallistuu moniammatilliseen Ankkuri-ryhmään, jonka tehtävänä on nuorten tekemien rikosten ennaltaehkäisy. Nuorten työpajatoiminta tarjoaa valmennus-, ohjaus- ja opetuspalveluja 15–28-vuotiaille jyväskyläläisille nuorille. Tavoitteena on tukea nuoren työ- ja toimintakykyä sekä vahvistaa nuorta opintoihin, työelämään tai kiinnittymään muihin häntä tukeviin palveluihin. Lisäksi yhteistyössä Gadian kanssa järjestetään opinnoissaan keskeyttämisen alla oleville nuorille Vivo-valmennusta ja työpajaympäristö voi myös toimia Tuva-opintojen ja toisen asteen opintojen vaihtoehtoisena oppimisympäristönä.

Yhteiskunnallinen nuorisotyö tuottaa koko nuorisopalveluita läpileikkaavia, ennalta ehkäiseviä palveluita ja toimintaa, kuten koulunuorisotyötä, osallisuuskasvatusta (ml. Lasten parlamentti ja nuorisovaltuusto), sekä kansainvälistä toimintaa ja kestävä kehityksen teemoja. Koulunuorisotyö kohdentuu erityisesti yläkouluikäisiin nuoriin, muut toiminnot koskettavat kaikkia alle 29-vuotiaita jyväskyläläisiä. Yhteiskunnallisten palveluiden kautta kulkevat myös Jyväskylän nuorisovastukset ja siellä on päävastuu järjestöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Ennaltaehkäisevän nuorisotyön tärkein tavoite on tukea nuorten kasvua ja hyvinvointia sekä tarjota heille osallisuuden, yhteisöllisyyden ja vaikuttamisen kokemuksia.

Nuorisopalvelut hallinnoivat poikkihallinnollisia toimintoja: Nuorten taloa, Ohjaamo Jyväskylää sekä SIB-toimintaa.

Toiminnan painopistealueet

Vuosi 2026 tulee olemaan nuorisopalveluissa juhluvuosi, sillä kunnallinen nuorisotyö täyttää Jyväskylän kaupungissa 80 vuotta. Juhlavuosi tulee näkymään nuorisopalveluiden toiminnassa pitkän vuotta.

Nuorisopalveluiden toimintaa ohjaavan suunnitelman, Nuorisopläänin, päivitys valmistui syksyllä 2025 ja se tulee ohjaamaan nuorisopalveluiden toimintaa seuraavina vuosina. Nuorisopalveluiden visiona on ”Jyväskylä on hyvinvoivien nuorten kaupunki”. Tätä edistetään keskittymällä nuorten kohtaamiseen yhteisöllisen, yhteiskunnallisen ja kohdennetun nuorisotyön menetelmin.

Nuorisopläänin päivityksen yhteydessä toteutettiin laaja nuorten, sidosryhmien ja kuntalaisten kuuleminen, josta esiin nousseita asioita tullaan painottamaan nuorisopalveluiden toiminnassa vuonna 2026. Nuorten tarpeita ja toiveita huomioidaan ja nuoria otetaan mukaan toiminnan suunnitteluun. Valitettavasti osaan nuorisopalveluiden toiminnoista vaikuttaa talouden sopeuttamistoimina tehdyt tilaratkaisut, joiden vaikutukset tulevat näkyviksi vuonna 2026. Nuorisopalvelut pyrkii mukauttamaan toimintaa haastavassa tilanteessa, jotta negatiiviset vaikutukset nuoriin tulisivat olemaan mahdollisimman vähäisiä. Toimintoja joudutaan jossain määrin supistamaan ja kehitettyjä, hyväksi todettuja toimintatapoja muuttamaan, jotta toiminta pystytään uusissa tiloissa toteuttamaan.

Nuorisopalveluiden toiminnan ja palveluiden markkinointia sekä viestintää tehostetaan edelleen vuonna 2026, erityisesti someviestinnän osalta. Toiminnan vaikuttavuutta seurataan kaikki palvelut kattavan palautejärjestelmän avulla ja nuorilta saatava palaute huomioidaan toiminnan kehittämisessä.

Nuorisopalvelut tekee vuonna 2026 kansainvälistä nuorisotyötä omien Erasmus+- ja ESC-ohjelmien tavoitteiden ja suunnitelmien mukaisesti. Näiden lisäksi nuorisopalvelut on kumppanina muutamassa EU-rahoitteisessa hankkeessa (esim. Girl Power Empower).

Jyväskylässä on suhteellisesti paljon syrjäytymisvaarassa olevia eli ns. NEET-tilanteessa (ei työssä, koulutuksessa tai asepalveluksessa) olevia nuoria ja nuoria aikuisia. Nuorisopalvelut tuottaa useita toimintoja, jotka kohdentuvat erityisesti heikommassa asemassa olevien nuorten tukemiseksi, kuten etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, Nuorten talo, nuorten työpajatoiminta ja SIB-hanke. Haasteena on ko. nuorten tarvitsemien palveluiden heikko saatavuus erityisesti

mielenterveys- ja päihdepalveluissa. Nuoret tarvitsevat tukea ja apua muissa palveluissa asioimiseen sekä koulutus- ja työelämäpoluille kiinnittymiseen. Nuorten ja nuorten aikuisten palveluverkon kehittäminen edellyttää tiivistyvää yhdessä tekemistä Keski-Suomen hyvinvointialueen, oppilaitosten sekä kolmannen sektorin kanssa. Nuorisopalvelut tulee panostamaan edelleen nuorten palveluverkon kehittämiseen Jyväskylässä mm. hankeyhteistyöllä.

Nuorten työpajatoiminnassa jatketaan tiivistä yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Opinnoistamisen käytäntöjä selkeytetään ja vahvistetaan ja opiskelijoille tarjotaan vaihtoehtoisia oppimisympäristöjä hyödyntämällä koulutussopimuksia. Selvitetään mahdollisuutta hyväksyä nuoren omaehtoinen pajasopimus osaksi työllistymistä edistäviä palveluja. Erityistä huomiota kiinnitetään nuorten työpajajakson jälkeisiin jatkopolkuihin ja sijoittumisiin, ja yhteistyötä työelämän toimijoiden kanssa vahvistetaan. Nuorten työpajatoiminnassa tiivistetään yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen ja TE-palveluiden kanssa. Lisäksi Jyväskylän kaupungin sisällä vahvistetaan poikkihallinnollista yhteistyötä nuorten palveluiden kehittämiseksi.

Nuorisopalvelut kehittää tulevana vuosina toimintoja, joilla vastataan erityisesti kestävä kehityksen teemoihin. Yhdessä nuorten kanssa pyritään käynnistämään toimintoja, joilla vastataan nuorten ympäristöhuoliin ja –ahdistuksiin. Lisäksi nuorisopalveluiden kaikissa toiminnoissa huomioidaan ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä lisätään työntekijöiden valmiuksia ja osaamista.

Nuorten talon ja Ohjaamo Jyväskylän toiminnan kehittämistä jatketaan yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen sekä työllisyyspalveluiden kanssa.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden

Nuorisobarometrin (2024) mukaan nuorten usko tulevaisuuteen on heikentynyt. Myös tulevaisuus-usko erityisesti Suomen tulevaisuuteen on heikentynyt (Sitran tulevaisuusbarometri). Tulevaisuususkolla on tärkeä merkityksensä yhteiskunnan toiminnan, kehityksen ja jatkuvuuden turvaamiselle puhumattakaan sen inhimillisestä merkityksestä yksilöiden ja yhteisöjen valinnoille ja elämänpolkujen rakentumisille. Nuorisotyön tulee tukea nuorten tulevaisuususkon vahvistumista.

Heikommassa asemassa olevien nuorten tilanne on haastava Jyväskylässä. Nuorisotilastojen mukaan arvio NEET-tilanteessa olevien 15–28-vuotiaiden nuorten määrästä on Jyväskylässä kääntynyt nousuun. Viimeisimmän (2023) arvion mukaan NEET-tilanteessa olevia nuoria on Jyväskylässä jo 15,5 prosenttia 15–28-vuotiaista eli 5 134 nuorta. NEET-tilanteessa olevien nuorten määrän lisäksi myös tilastot nuorten rikollisuuteen, huumekuolemiin ja häätöihin liittyen ovat huolestuttavia Jyväskylässä. Nuorten aikuisten häädöt ovat lisääntyneet Jyväskylässä. Vuonna 2023 Jyväskylän toimitettuja häätöjä eli niitä, joissa koti menetettiin, oli eniten nuorilla aikuisilla. Eniten tuona vuonna kodin menetyksiä oli Jyväskylässä ikäluokissa 20–29-vuotiaat. Valtaosa (70 %) häädetyistä oli miehiä. Vuonna 2023 kuusi alle 25-vuotiasta nuorta kuoli huumausaineisiin. Alle 18-vuotiaiden rikos-tilastoissa (2024) erityisesti henkeen ja terveyteen kohdistuneissa rikoksissa ja huumausainerikoksissa on erittäin huomattavaa kasvua vuoteen 2023 verrattuna. Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset ovat lisääntyneet 24 prosenttia ja huumausainerikokset 39 prosenttia.

Lapsia, nuoria, perheitä ja nuoria aikuisia haastavat myös yleinen maailmantilanteen epävakaisuus ja heikko taloustilanne. Sosiaaliturvan muutosten negatiiviset vaikutukset (mm. ahdistuneisuuden lisääntyminen, taloudelliset vaikutukset, asunnottomuus, velkaantuminen, ruoka-avun tarpeet, maksuttomien vapaa-ajan palveluiden kysynnän lisääntyminen) näkyvät jo nuorisopalveluiden asiakkaissa ja heidän lähiverkostoissaan. Lisäksi koronaviruspandemian jäljiltä on vielä nuorten keskuudessa laajamittaista palveluvajetta mm. mielenterveyspalveluiden saatavuudessa. Vihapuheen ja rikollisuuden voimistuminen, radikalisoituminen ja erilaiset polarisoitumisen kehityssuunnat

esimerkiksi taloudellisten mahdollisuuksien tai arvo- ja katsomuksellisten kysymysten suhteen on huomioitava myös nuorempien nuorten osalta.

Jyväskylän kaupunki luopui Matarankadun nuorten työpajatoiminnan tiloista kesällä 2025 osana talouden tasapainottamistoimia. Työpajatoiminta on jaettu kahteen toimipisteeseen: keskustan Veturitalleille ja Kuokkalassa sijaitsevaan Mutteriin. Tilamuutoksien vuoksi nuorisopalvelut kehittävät toimintaansa, jotta palvelutaso saadaan ylläpidettyä erityisesti nuorten työpajatoiminnassa ja alueellisessa nuorisotyössä.

Nuorten hyvinvoinnin haasteet ja monimutkaiset elämäntilanteet kuormittavat nuorisopalveluja ja sen henkilöstöä yhä enemmän. Resurssien tarve on kasvava.

TE2025-uudistuksen myötä työllisyydenhoito siirtyi kuntien järjestämisvastuulle ja Jyväskylän sekä Muuramen työllisyysalue aloitti toimintansa vuoden 2025 alussa. Työllisyysalueiden tulee varmistaa toimintaedellytykset nuorten työllistymistä edistävälle monialaisen tuen yhteispalvelulle (Laki työllisyyden monialaisesta edistämisestä 381/2023, 16 §). Jyväskylän ja Muuramen alueella palvelua tuottaa Ohjaamo Jyväskylä, joka jatkaa sivistyspalveluiden toimialalla. Ohjaamon toimintaa koordinoivan Nuorten talon koordinaattorin (1 htv) työpanos on jaettu nuorisopalveluiden (70 %) ja työllisyyspalveluiden (30 %) kesken. Nuorten talo ja Ohjaamo Jyväskylä jatkavat yhteistyön kehittämistä työllisyyspalveluiden kanssa.

TE2025-uudistus vaikuttaa myös nuorten työpajatoiminnan asiakkaiden tilanteisiin. Työkokeilun maksimipituuden lyhentyminen kuuteen kuukauteen ja kuntouttavan työtoiminnan päättymisen työpajalla vaikeuttavat nuorten osallistumista pajatoimintaan. Yhä useammalla pajatoimintaan hakeutuvalla nuorella on suuri tarve vahvistaa omaa elämän- ja arjenhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä ennen työ- tai opiskeluelämää suuntautumista.

Avustukset ja sopimukset 2024–2026

Avustukset ja sopimukset 2024–2026

Nuorisopalvelut

(euroa)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Nuorisotoiminnan avustukset ja sopimukset					
Nuorisotoiminnan avustukset	95 250	107 000	107 000	0	0 %
Kulttuuriyhdistys Väristys ry.	61 000	61 000	61 000	0	0 %
Avustukset ja sopimukset yhteensä	156 250	168 000	168 000	0	0 %

* Nuorisotoiminnan avustukset eivät sisällä nuorisovaltuuston jakamaa hankerahaa.

Ruokapalveluiden palvelualue

Määrärahat

Talous, 1.000 €	TP 2024	TA/M2 2025	TA 2026	Muutos 2025–2026	
				euroa	%
Varhaiskasvatuksen ruokapalvelut	8 887,3	7 957,6	7 666,6	-291,0	-3,7 %
Perusopetuksen ruokapalvelut	7 295,1	7 143,4	7 780,4	637,0	8,9 %
Tuotanto	330,4	1 417,1	427,4	-989,7	-69,8 %
Hallinto	64,7	59,0	0,0	-59,0	-100,0 %
Toimintatulot	16 577,6	16 577,1	15 874,4	-702,7	-4,2 %
Varhaiskasvatuksen ruokapalvelut	4 152,1	4 169,6	4 177,8	8,3	0,2 %
Perusopetuksen ruokapalvelut	3 557,5	3 722,5	4 054,2	331,7	8,9 %
Tuotanto	6 537,8	6 867,8	6 641,5	-226,4	-3,3 %
Hallinto	1 113,0	1 117,2	977,8	-139,4	-12,5 %
Toimintamenot	15 360,4	15 877,1	15 851,3	-25,8	-0,2 %
Varhaiskasvatuksen ruokapalvelut	4 735,2	3 788,0	3 488,8	-299,3	-7,9 %
Perusopetuksen ruokapalvelut	3 737,6	3 420,9	3 726,2	305,3	8,9 %
Tuotanto	-6 207,3	-5 450,7	-6 214,1	-763,3	14,0 %
Hallinto	-1 048,3	-1 058,2	-977,8	80,4	-7,6 %
Toimintakate	1 217,2	700,0	23,1	-676,9	-96,7 %

Käyttösuunnitelman mukaisten tiliryhmien ja organisaatioyksiköiden väliset euromäärät voivat vielä muuttua, kun käyttösuunnitelman mukaiset tiedot täsmentyvät ja käyttösuunnitelma tallennetaan lopullisille kustannuspaikka- ja kirjanpidon tilijaoille taloussuunnittelujärjestelmään.

Toiminnan kuvaus

Jyväskylän kaupungin ruokapalvelu toimii vuoden 2026 alusta lukien sivistyspalvelujen toimialalla nettobudjetoituna palvelualueena. Ruokapalvelujen palvelualueen (Kylän Kattauksen) tehtävänä on tarjota hyvinvointia ja huolenpitoa arjessa asiakkaan lautaselle. Visiona on olla arvostettu, laadukas ja kustannustehokas hyvinvoinnin edistäjä sekä olla haluttu ja jatkuvasti kehittyvä ammattilaisten työyhteisö. Tätä ruokapalvelujen palvelualue (Kylän Kattaus) toteuttaa olemalla uudistuva, yhteistyöhaluinen ja luotettava ruokapalvelukumppani. Asiakkaiden hyvinvoinnista huolehditaan ohjaamalla terveelliseen ja monipuoliseen ruokavalioon. Ruokapalvelujen palvelualue (Kylän Kattaus) tuottaa ruokapalvelua kaupungin sisäisille asiakkaille.

Tuotannon palveluyksikkö valmistaa 18 000 lounasta päivässä Palokan ja Ristonmaan keskeisissä sekä lasten ja nuorten leirien ja suurtapahtumien ruokapalvelua.

Ruokapalvelujen palveluyksikkö tuottaa ruokapalveluja 80 päiväkotiin ja kouluun. Päiväkodeissa tarjotaan aamupala, lounas ja välipala, vuoropäiväkodeissa myös päivällinen ja iltapala. Kouluissa tarjolla on päivittäin lounas ja Jälkkärin välipala. Lisäksi tarjolla on maksullista välipalaa. Palvelukeittiöverkko rakennetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkon mukaisesti.

Hallinnon tukipalveluyksikkö tuottaa tukipalveluja ruokapalvelujen palveluyksiköille.

Toiminnan painopistealueet

Kylän Kattaus -liikelaitos lakkautetaan vuoden 2025 lopussa ja Kylän Kattauksen toiminta siirtyy nettobudjetoiduksi ruokailupalveluiden palvelualueeksi Sivistyksen toimialalle. Nettobudjetoidun yksikön perustamisen vuoksi tuleva organisaatiomuutos tulee vaikuttamaan Kylän Kattauksen hallinnollisiin tehtäviin ja aiheuttaa tehtäväkuvamuutoksia. Muutosten hallinta, toimeenpano ja toiminnan vakiinnuttaminen on vuoden 2026 yksi keskeisimmistä toiminnan painopistealueista.

Kylän Kattaus tukee lapsen ja nuoren kasvua ja oppimista tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatus- ja kouluruokailua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni oppilas syö kouluaterian päivittäin, tulee mielellään ruokailemaan ja on tyytyväinen ruuan laatuun ja palveluun. Koululounaalle osallistumista mitataan säännöllisesti lautaslaskennan avulla.

Yhtenä painopisteenä on resurssiviisas ja eettinen toiminta. Kylän Kattaus järjestää ruokapalvelut järkevästi, luonnonvaroja ja energiaa resurssiviisaasti käyttäen, päästöjä vähentäen ja kiertotaloutta monipuolisesti edistäen. Ruokalistan hiilijalanjäljen lähtötaso määritellään vuoden 2026 aikana. Kun lähtötaso on määritelty, asetetaan prosentuaalinen tavoite hiilijalanjäljen pienentämiseen vuoteen 2030 mennessä. Hiilijalanjäljen laskemisessa käytetään Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän laskuria ja mittarina tullaan käyttämään hiilidioksidiekvivalenttia CO₂-ekv.

Ruokahävikin vähentäminen on keskeisiä ruokapalvelun tavoitteita niin taloudelliselta kuin resurssivisausnäkökulmasta. Hävikin vähentämistä jatketaan tarkentamalla elintarvike- ja palvelukeittiöiden ruokatilauksia sekä ympäristö- ja ruokakasvatuksen avulla. Aiemmin on mitattu lautashävikkiä, jatkossa huomioidaan kokonaishävikki eli lautas- ja tarjoiluhävikki sekä keittiössä syntynyt biojäte. Vuonna 2025 on otettu käyttöön Aromi-toiminnanohjausjärjestelmän menekki-hävikki, johon kirjaetaan päivittäin hävikin määrä. Kun hävikin kokonaismäärän lähtötaso on määritelty, asetetaan prosentuaalinen tavoite ruokahävikin vähentämiseksi vuoden 2026 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Hävikin määrässä ei ole mahdollista päästä nollahävikkiin, mikä tarkoittaisi ruoan loppumista päiväkodeissa ja kouluissa.

Viime vuosina sairauslomien määrä on lisääntynyt osin osaavan, työkykyisen ja sitoutuneen henkilöstön rekrytointihaasteista. Tavoitteena on, että ruokapalvelun henkilöstö on ammattitaitoista, työkykyistä ja motivoitunutta niin työhön kuin ammatilliseen kehittymiseen. Painopisteenä on sairauslomien vähentäminen, mitä tukee onnistunut henkilöstön sijoittelu, työn mitoitus ja tehtäväkuvat. Ruokapalvelun mitoitus työ valmistuu syksyllä 2025, jonka jälkeen henkilöstön työtunteja tasataan vastaamaan mitoituksen tuloksia eli pyritään siihen, että jokaisessa keittiössä on oikea määrä työntekijöitä oikeaan aikaan huomioiden mm. asiakasmäärä, erityisruokavaliot ja keittiön päivittäiset tehtävät. Vaikeiden erityisruokavalioiden lisääntyminen ja henkilöstön osaamiseen liittyvät haasteet ovat lisänneet ohjauksen ja valvonnan tarvetta. Perehdyttämistä ja sisäistä valvontaa tul- laan tehostamaan.

Lasten ja luontaiseturuokailijoiden määrän väheneminen vaikuttaa ruokapalvelun palvelutarpeeseen pitkällä aikavälillä. Työn määrä vähenee keittiössä pikkuhiljaa asiakasmäärän vähentyessä, mutta ruokapalvelua hoitamaan tarvitaan edelleen henkilöstöä. Kylän Kattaus on kilpailukykyinen ja kustannustehokas ja valitsee sellaisia säästäviä ja taloudellisia tapoja toimia, jotka vähentävät kustannuksia laadun kärsimättä. Ruokapalveluhenkilöstön työtuntimäärää tarkastellaan pyrkien kustannustehokkuuteen. Tarkastelussa huomioidaan ruokapalvelun palvelutarve ja arvioidaan mahdollisuutta joustaviin työnkuviin, esimerkiksi puhtauspalvelutyön lisäämistä tehtäviin, jotta henkilöstöä ei tarvitse osa-aikaistaa tai ruokapalvelutyötä osaulkoistaa.

Toiminnan ja toimintaympäristön muutos edelliseen vuoteen nähden

Osana kaupungin sopeuttamissuunnitelman 2023–2026 laatimista selvitettiin Kylän Kattauksen toiminnan järjestämisen vaihtoehtoja. Kylän Kattaus liikelaitos lakkautetaan vuoden 2025 lopussa ja vuonna 2026 alusta alkaen Kylän Kattaus toimii nettobudjetoituna yksikkönä sivistyspalveluiden toimialalla.

Ruokapalvelulla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä, jonka eteen on tehty jo vuosia pitkäjänteistä työtä mm. kasvisruoan lisäämisellä, ruokahävikin vähentämisellä ja

ympäristötavoitteiden huomioimisella elintarvikehankinnoissa. Resurssiviisaustavoitteet ja -toimenpiteet päivitetään vuonna 2025 vastaamaan nykyhetken haasteisiin.

Syntyvyys alenee Suomessa. Vuonna 2030 Suomessa on 80 000 lasta ja Jyväskylässä 2800 vähemmän kuin tällä hetkellä. Lasten määrän väheneminen vaikuttaa niin varhaiskasvatukseen kuin perusopetukseen ja sitä kautta myös päiväkotij- ja kouluruokaa tarjoaviin palveluntuottajiin. Tällä hetkellä Kylän Kattaus tuottaa 18 000 lounasta päivittäin. Mikäli syntyvyys laskee ennusteiden mukaisesti, tulee ruokapalveluiden asiakasmäärä laskemaan. Tämä on huomioitava toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Vaikka syntyvyys laskee, kasvaa vieraskielisten lasten ja työntekijöiden osuus. Kylän Kattaus on monikulttuurinen työyhteisö, ja vieraskielisten työntekijöiden osuus tulee lisääntymään johtuen myös ruokapalvelualaa vaivaavasta työvoimapulasta. Monikulttuurisuus on huomioitava entistä paremmin ruokapalvelun asiakaspalvelu- ja esihenkilötyössä. Kylän Kattaus on osallistunut vuonna 2025 EU:n osarahoittamaan Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän yliopiston Kohtautushankkeeseen, jossa on kehitetty kielitietoista rekrytointia, perehdytystä ja työyhteisön monimuotoisuutta. Hankkeessa saatuja opit ja laaditut rekrytointi- ja perehdytysmateriaalit tullaan hyödyntämään ja ottamaan osaksi toimintatapaa.

Lasten ja nuorten osallisuus on tärkeää, jotta he pääsevät vaikuttamaan itseään koskevien palvelujen toteuttamiseen kaikissa ikävaiheissa. Ruokapalvelun asiakkaille järjestetään säännöllisesti asiakastytyytyväisyyskyselyitä ja alakouluikäisten Lasten Parlamentin Makuraati kokoontuu vuosittain keskustelemaan ruokapalvelun edustajien kanssa kouluruokaan ja -ruokailuun liittyvistä asioista ja valitsemaan uuden ruokalajin seuraavan lukuvuoden ruokalistalle. Yläkouluikäisille vastaavaa vaikuttamisen kanavaa ei ole. Kouluterveyskyselyissä nousee esiin, että erityisesti yläkouluikäiset eivät syö koululounasta päivittäin. Lisäämällä yhteistyötä perusopetuksen ja nuorisopalvelujen kanssa tulisi selvittää mahdollisuus yläkouluikäisille Makuraati-tyyppiseen toimintaan, jotta myös he pääsevät vaikuttamaan kouluruokaan, mikä lisää koululounaan päivittäistä syömistä, edistää oppimista ja hyvinvointia.

Euroopassa ja maailmassa tapahtuvien muutosten vuoksi varautumisen valmiusastetta on nostettu Suomessa ja Jyväskylän kaupungissa. Kaupungin varautumisen myötä jatkuvuudenhallinta ja turvallisuustyö nousee painopisteeksi myös ruokapalveluissa.

Henkilöstösuunnitelma vuodelle 2026

KASVUN JA OPPIMISEN PALVELUT

Henkilöstömenot (1 000 €)	TP 2024		TA/M 2025		TA 2026		Muutos 2025–2026	
	euro	htv	euro	htv	euro	htv	euro	htv
ja palkalliset henkilötyövuodet								
Toimialan hallinto ja yht. palvelut	3 113,0	48,5	3 125,9	48,1	2 833,3	43,7	-292,6	-4,4
Varhaiskasvatuksen palvelualue	58 227,1	1 360,4	62 105,2	1 393,3	61 528,8	1 383,2	-576,4	-10,1
Perusopetuksen palvelualue	76 602,4	1 400,3	79 729,8	1 400,2	83 995,4	1 412,9	4 265,6	12,7
Nuorisopalvelujen palvelualue	3 872,0	88,2	4 053,0	84,9	4 179,3	84,5	126,3	-0,4
Ruokapalvelujen palvelualue	6 783,6	179,2	7 137,1	187,3	7 368,1	189,3	231,0	2,0
Yhteensä	148 598,1	3 076,7	156 151,0	3 113,8	159 904,8	3 113,6	3 753,9	-0,2

Muut henkilöstömenot (1 000 €)	TP 2024		TA/M 2025		TA 2026		Muutos 2025–2026	
	euro	htv	euro	htv	euro	htv	euro	htv
Kasvun ja oppimisen hankkeet	1 553,4	31,9	3 007,6	66,0	2 054,7	44,0	-953,0	-22,0
Nuorisopalvelujen hankkeet	263,8	5,5	229,1	4,8	204,6	3,9	-24,4	-0,9
Sivistyslautakunta	31,1		36,0		36,1		0,1	
Yhteensä	1 848,2	37,4	3 272,8	70,8	2 295,4	47,9	-977,3	-22,9

Konsernihallinnon vyörytykset	430,5		0		430,0		430,0	
Tasausmaksu	4 688,3		4 230,5		4 227,1		-3,4	

Kasvu ja oppiminen yht.	155 565,0	3 114,1	163 654,2	3 184,6	166 857,4	3 161,5	3 203,1	-23,1
--------------------------------	------------------	----------------	------------------	----------------	------------------	----------------	----------------	--------------

Analyysi keskeisimmistä muutoksista henkilötyövuosi- ja euromuutoksineen

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Kasvun ja oppimisen TVT-tiimin henkilöstö siirtyy henkilöstömenoineen Digipalvelujen palveluyksikköön. Vaikutus vuoden 2026 henkilöstösuunnitelmalle on 6 henkilötyövuotta ja n. 420 000 euroa.

Kaupunkitasoisen maksuliikennesuunnittelijan 0,5 henkilötyövuoden henkilöstöresurssivaraus (sivistyksen toimialan osuus) on suunniteltu toimialan yhteisiin palveluihin ja hallintoon. Kyseessä on kaupunkitasoisesti jaettu resurssi, jonka loppu palkanosuus on varattu muille toimialoille.

Kasvun ja oppimisen hanketoiminta on ollut viime vuosina talousarviolla varattua määrärahaa vähäisempää ja vuoden 2026 talousarviovalmisteluissa on huomioitu nettovaikutukseton hanketoinnin talousarvion tuloja ja menoja alentava korjauskirjaus. Korjaus kohdentuu toimintakuluissa henkilöstömenoihin, joita oikaistaan lähemmäs vuoden 2024 toteumaa ja vuoden 2025 ennusteen mukaista tasoa.

Sivistyslautakunnan henkilöstömenojen (palkat ja palkkiot) määräraha kuuluu toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon kokonaisuuteen. Konsernihallinnon vyörytyseriin (henkilöstömenojen osuus koostuu pääasiassa toimialoille vyörytettävistä työttömyys-, tapaturma- ja muista sosiaalivakuutusmaksuista) on varattu lautakunnan käyttösuunnitelmapäätösvaiheeseen talousarviovaraukset. Osa kuntien eläkemaksusta kerätään Kevalakiin perustuen tasausmaksuna. Tasausmaksuun talousarviolla varattu määräraha on kohdennettu Kasvun ja oppimisen määrärahasa palvelualueille, mutta esitetään henkilöstösuunnitelmalla määrärahatason summatietona.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Kivistön päiväkoti sekä Jyskän koulun esiopetustilat avautuvat elokuussa 2026. Palvelujen kysynnän mukaan mahdollisesti luovutaan pienemmistä yksiköistä. Tarvittaessa henkilöstö siirtyy työskentelemään avoimiin tehtäviin muihin päiväkoteihin.

Johtamisjärjestelmän tiivistämisen ja kehittämisen vuoksi esihenkilöalueita on yhdistynyt ja jakautunut sekä muodostunut uusia työyhteisöjä esihenkilöalueille. Työyhteisöissä on tullut myös henkilöstömuutoksia uusien tehtäväjärjestelyjen myötä.

Päiväkotikoulujen yhteistä toimintakulttuuria ja 5–8-vuotiaiden lasten yhtenäistä opintopolkua kehitetään edelleen. Päiväkotikouluissa työskentelevien erityisavustajien ja koulunkäynnin ohjaajien tehtäväkuvia on yhtenäistetty ja ammattinimike on muutettu kasvun ja oppimisen ohjaajaksi. Tehtäväkuvan ja ammattinimikkeen uudistumista on arvioitava, miten muutos on käytännössä toteutunut. Uusiin työ- ja toimintatapoihin liittyy 12 000 euron sopeutus.

Varhaiskasvatuksen palvelualueelle kohdentuvien sopeutustoimenpiteiden vaikutus on yhteensä 823 000 euroa henkilöstömenoja pienentävä. Sopeutus kohdentuu erityisesti kesätoimintakautteen ja koulujen loma-aikoihin sekä sijaisten työsopimusten määräaikaistuuksiin. Vuodelle 2026 kohdennetaan varhaiskasvatuksen palvelualueen henkilöstömenoihin 1,5 miljoonan euron oikaisu, jolla oikaistaan talousarviovuoden henkilöstömenoja paremmin toteumaa vastaavalle tasolle. Ero johtuu pääosin henkilöstö- ja taloussuunnitelman pohjatietojen eroista, joita tullaan korjaamaan keväällä 2026 kaupungin talousarvioprosessin uudistamisen yhteydessä.

Palvelualueen vuoden 2026 henkilöstösuunnitelma on laadittu huomioiden esihenkilöalueiden resurssi- ja palveluntarpeet sekä tiedossa olevat muutokset.

Perusopetuksen palvelualue

1.8.2025 voimaan astuneen oppimisen tuen lakiuudistuksen myötä on vuodelle 2026 arvioitu yhteensä noin 22 henkilötyövuoden lisäystarve (noin 1,32 miljoonaa euroa) sekä opetusresurssiin että sairaalaopetuksen konsultaatiotoimintaan, jotta uuden lain edellyttämät annetun tuen ja konsultaation vähimmäismäärät voidaan taata.

Vuoden 2025 talousarviossa on päätetty lisätarpeista ja sopeutustoimenpiteistä, joiden taloudelliset vaikutukset ulottuvat myös vuoden 2026 puolelle. Lisätarpeista koululaisten iltapäivätoiminnan järjestäminen kaupungin omana toimintana arvioidaan vaikuttavan vuoden 2026 talousarvioon noin viiden henkilötyövuoden (noin 200 000 euroa) verran lisäävästi. Päätetyistä sopeutustoimenpiteistä, kuten koulujen hallinnon tarkasteluista, ETY-yksikön päättymisestä, päiväkotikoulujen kasvun ja oppimisen ohjaajien vähennyksistä sekä iltapäivätoiminnan rajaamisesta klo 16.30 saakka, arvioidaan vaikutuksen vuoden 2026 talousarvioon olevan vastaavasti noin 6 henkilötyövuotta vähentävä.

Muun muassa Liinalammin, Jyskän ja Vaajakosken kouluissa tapahtuneista tilajärjestelyistä sekä kokonaisoppilasmäärän laskusta johtuen opetusjärjestelyissä on voitu hyödyntää entistä paremmin optimaalisempia ryhmäkokoja. Opetusjärjestelyiden optimoinnin sekä vuosien 2024 että 2025 talousarvioista periytyvien muutosten vuosiviikkotuntimääriin myötä kokonaislisäystarve vuodelle 2026 on supistunut noin 13 henkilötyövuoteen.

Ruokapalvelujen palvelualue

Lasten ja oppilasmäärän väheneminen vaikuttaa vähentävästi myös Kylän Kattauksen asiakasmäärään. Koska oppilasmäärän väheneminen kohdentuu moneen eri kouluun, ovat henkilöstövaikutukset myös pieniä yksikkökohtaisesti. Tästä huolimatta on asiakasmäärän vähenemiseen varauduttava ja pyrittävä tehostamaan omaa toimintaa.

Talouden sopeutusohjelman mukaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa jatketaan joustavien työnkuvien kehittämistä ja siivoustyön lisäämistä työnkuvaan, mikä voisi aiheuttaa mahdollisesti tehtävämuutoksia osalle henkilöstöä. Näiden mahdollisten toimenpiteiden tavoitteena olisi vaikuttaa henkilöstön työtuntien määrään.

Tehokkaan työn näkökulmasta joissakin pienissä kohteissa on mitoituksen mukaan liian paljon työtunteja, jolloin palvelu tulee kalliiksi asiakkaalle. Mikäli työtä ei saada lisättyä, tulisi vaihtoehtona selvittää ulkoistamista palvelun osuudesta tai palvelun ostamisesta ruuhkahuippuihin. Pienten päiväkotien, päiväkotikoulujen ja koulujen palvelukeittiöiden ruokapalvelun osaukoistuksen tavoitteena olisi vähentää henkilöstökustannuksia. Keittiöissä ei olisi Kylän Kattauksen henkilöstöä, vaan palvelu ostettaisiin yksityiseltä palveluntuottajalta.

Palkattomien vapaiden myöntämistä suositetaan edelleen. Tästä ennakoidaan tulevan säästöä 90 000 euroa.

Hallinnon tukipalveluyksikköön on vuonna 2026 mahdollisesti tulossa muutoksia johtuen liikelaitoksen lakkauttamisesta Kylän Kattauksen siirtymisestä nettobudjetoiduksi yksiköksi sivistyksen toimialaan. Mahdolliset muutokset koskisivat muutamaa työntekijää.

Palvelutarpeen lasku aiheuttaa muutostarvetta vuodelle 2026. Määrärahat yhden ruokapalvelutyöntekijän palkkaamiseen varataan vuodelle 2026, mutta toimen täyttö harkitaan tarkasti ja todennäköisesti jätetään täyttämättä johtuen palvelutarpeen pienentymisestä.

Viime vuosina vaikeat erityisruokavaliot ovat lisääntyneet. Aikaisemmin tuotannon esihenkilöt ovat vastanneet erityisruokavalioprosessista, mutta esihenkilöiden tehtävät ovat viime vuosina lisääntyneet. Jotta saamme varmistettua erityisruokavalioiden turvallisen toteutumisen, vahvistetaan diietinsuunnittelun ohjauksen resurssia siten, että muutetaan yksi dietikokin nimike ruokapalveluohjaajan nimikkeeksi (ent. työnjohtaja). Kaiken kaikkiaan tuotannon palveluyksikön henkilöstömäärä laskee verrattuna vuoteen 2025 33,6 htv:sta 33 htv:hen eli 0,5 htv:ta. Henkilöstökustannuksissa säästetään 21 100 euroa vuodessa.

Palvelukeittiöiden mitoitusta jatkettiin maaliskuussa 2025 ja työ on kesken vielä henkilöstösuunnitelmaa laatiessa. Mitoituksen tuloksilla tulee olemaan vaikutusta joidenkin keittiöiden henkilöstömitoitukseen. Neljässä päiväkodin keittiössä henkilöstökustannukset tulevat kasvamaan 1,7 htv/vuosi. Mitoituksen kokonaistavoitteena on tasata työtunteja, mikä tarkoittaa, että joihinkin kohteisiin täytyy harkinnan jälkeen lisätä työtunteja ja joistakin kohteista vähentää tunteja. Tämä pyritään tekemään ensisijaisesti sisäisin järjestelyin niin, etteivät henkilöstömenot kasva.

Sairauspoissaolojen vähentämiseksi ruokapalvelujen palveluyksikössä tulee panostaa henkilöstön ohjaukseen, tukeen ja sisäiseen valvontaan. Esihenkilötyön mitoitusta on lisätty syyslukukaudelle 2025. Kolmas esihenkilö on aloittanut määräaikaisena 1.8.–31.12.2025. Tavoitteena on pienentää esihenkilöiden vastuualueita, jolloin esihenkilöille jää enemmän aikaa tavata alaisiaan ja paneutua keittiöiden toimintaan. Lisäys ei nosta henkilöstömäärää, koska yksi palveluvastaavan varahenkilön tehtävä jätetään täyttämättä, mutta palkkamutosten vuoksi henkilökustannus kasvaa 21 600 euroa. Lisäresurssia esihenkilötyöhön esitetään myös vuodelle 2026.

Alustava suunnitelma ennakoiduista rekrytointitarpeista ja niiden ajoituksesta

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Rekrytointeja toteutetaan tarpeen mukaisesti, eikä toteutusten aikataulu ole ennakoon suunniteltavissa.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Toimintavuoden aikana keskitetään henkilöstön ensimmäinen rekrytointi syksyyn ja toinen keväälle. Rekrytoinneissa ennakoitava uusien päiväkotien valmistuminen. Sisäisen työkierron mahdollisuus edelleen käytettävissä. Rekrytoinnit tapahtuvat sovitun vuosikellon mukaisesti.

Perusopetuksen palvelualue

Perusopetuksen opettajien virkasuunnittelu tapahtuu tammi-helmikuun aikana. Lukuvuoden 2026–2027 rekrytoinnit käynnistyvät helmi-maaliskuun aikana siten, että uudet ja vapautuvat tehtävät täytetään 1.8.2026 tai myöhemmin. Virkasuunnittelun jälkeen varmistuvien tehtävien rekrytoinnit käynnistyvät eri aikatauluissa kevään 2026 aikana.

Nuorisopalvelujen palvelualue

Rekrytoinnit tehdään tarvelähtöisesti, kun budjetoitu toimi vapautuu. Tällöin arvioidaan auki tulleen tehtävän tarve ja tehtävän täytön perusteet. Rekrytointitarpeita tai niiden ajoitusta ei ole mahdollista etukäteen arvioida tarkemmin.

Ruokapalvelujen palvelualue

Ruokapalvelun palveluyksikön korvaavia henkilöstörekrytointeja tarkastellaan kriittisesti. Esimerkiksi kouluille ei jatkossa tehdä täyden työajan sopimuksia, mikäli palvelun tarvetta ei ole välipalamyynnin jälkeen. Mitoitustyön valmistuttua myös muiden tehtävien työaikaprosentteja tullaan tarkastelemaan. Vuodelle 2026 esitetty yhden palveluesihenkilön lisäys ei aiheuta henkilöstömäärän lisäystä tai rekrytointitarvetta, koska palveluvastaavan varahenkilön tehtävä jätettiin täyttämättä, mutta henkilöstökustannukset nousevat.

Investointisuunnitelma vuodelle 2026

Kasvun ja oppimisen palvelujen irtaimen käyttöomaisuuden investointeihin varataan määrärahat Kivistön, Keskustan ja Savulahden liikuntapuiston päiväkotien ensikertaiseen kalustamiseen (mm. päiväkotikalusteet, AV-/TVT-laitteet sekä keittiön kalusto). Suunnitelma sisältää lisäksi varaukset Jyskän koulun vanhan osan kalustamiseen ja AV-/TVT-laitehankintoihin, ruokapalvelujen keskuskeittiön ruoankuljetusvaunujen uusimiseen sekä koulujen vuosittaiseen AV- ja TVT-laitteiden päivittämiseen.

Investointisuunnitelman mukaiset irtaimen käyttöomaisuuden hankinnat ovat talousarviovuodelle 2026 yhteensä 1,44 miljoonaa euroa.

Kasvun ja oppimisen palvelut, irtaimen käyttöomaisuuden hankinnat

1 000 euroa	TA 2026
Ict-investoinnit	100,0
Koulujen TVT- ja AV-laitteiden päivittäminen	100,0
Varhaiskasvatus	1 240,0
Kivistön päiväkodin ensikertainen kalustaminen ja AV-/TVT-laitehankinnat	400,0
Keskustan päiväkodin ensikertainen kalustaminen ja AV-/TVT-laitehankinnat	630,0
Savulahden liikuntapuiston päiväkodin ensikertainen kalustaminen ja AV-/TVT-laitehankinnat	50,0
Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus; kalustaminen ja AV-/TVT-laitehankinnat (päiväkodin osuus)	160,0
Perusopetus	50,0
Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus; kalustaminen ja AV-/TVT-laitehankinnat (koulun osuus)	50,0
Nuorisopalvelut	0,0
Ruokapalvelut	50,0
Kivistön päiväkodin keittiön kalusto (ensikertainen kalustaminen)	15,0
Keskustan päiväkotikoulun keittiön kalusto (ensikertainen kalustaminen)	15,0
Keskuskeittiön ruoankuljetusvaunujen korvaavat hankinnat	20,0
Irtaimen käyttöomaisuuden hankinnat yhteensä	1 440,0

Jyväskylän kaupunki